

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLAND, STEDEN- EN PLATTELANDSBELEID, SAMENLEVEN,
INTEGRATIE EN INBURGERING, BESTUURSZAKEN, SOCIALE ECONOMIE EN ZEEVISSERIJ
DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, JUSTITIE EN WERK
DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN EN ARMOEDEBESTRIJDING, CULTUUR EN GELIJKE KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse artikelen
 van het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten
 - Principiële goedkeuring

Samenvatting

Het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten voorziet in een aanbod voor personen die niet, niet meer of nog niet betaald aan het werk kunnen omwille van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale problemen. Het decreet voorziet in een aanbod van activeringstrajecten als een voorbereiding op betaald werk, arbeidsmatige activiteiten op een continuüm van participatie naar activering en onthaaltrajecten via het Geïntegreerd Breed Onthaal om onderbescherming tegen te gaan.

We brengen een aantal – vooral technische – wijzigingen en verbeteringen aan om de uitvoering van de werk- en zorgtrajecten verder te optimaliseren: een aantal definities worden aangevuld of toegevoegd; om de gebiedsdekkendheid in Vlaanderen beter te kunnen garanderen wordt de samenstelling van samenwerkingsverbanden Zorg beperkt gewijzigd; we voegen de mogelijkheid van bemiddeling naar werk toe aan een activeringstraject en verlichten de administratieve procedure bij de mandatering van de netwerkcoördinator; de uitwisseling en verwerking van persoonsgegevens wordt beperkt verruimd. Het opzet van het decreet blijft hierbij ongewijzigd. We bundelen de expertise vanuit werk, sociale economie en zorg om de participatie van personen met cognitieve, medische, psychische, psychiatrische en sociale belemmeringen te ondersteunen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK

STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Werk
Beleidsveld: Activering

Beleidsdomein: Sociale Economie

Beleidsveld: Activering

Beleidsdomein: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Beleidsveld: Zorg

We geven uitvoering aan het engagement dat werd opgenomen in de beleidsnota's van de bevoegde beleidsdomeinen.

Uit de beleidsnota Werk 2024-2029 (p.27):

'OD1 Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-beroepsactieven':

"Werk- en zorgtrajecten versterken – Met de werk- en zorgtrajecten bundelen we de expertise vanuit de bevoegdheden sociale economie, werk en welzijn en volksgezondheid om personen die omwille van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale problemen niet, nog niet of niet meer betaald aan de slag kunnen optimaal te ondersteunen in hun participatie in de samenleving, indien mogelijk op de arbeidsmarkt. – We bekijken samen met deze domeinen hoe we het aanbod binnen het geïntegreerde beleidskader rond de werk- en zorgtrajecten verder kunnen versterken, verbeteren en stroomlijnen en passen de regelgeving indien nodig aan. Het aanbod van de werk- en zorgtrajecten staat open voor alle personen op beroepsactieve leeftijd, we houden bij de uitvoering rekening met de rechten en plichten verbonden aan hun statuut. – Met de minister bevoegd voor sociale economie en de sector willen we bekijken hoe de indicering en toeleiding vanuit VDAB naar deze werk- en zorgtrajecten geoptimaliseerd en versneld kan worden."

Uit de beleidsnota Sociale Economie 2024-2029 (p.12):

'OD6 We versterken de werk- en zorgtrajecten.': "Als minister van Sociale Economie wil ik iedereen kansen geven op werk, ook voor wie betaalde arbeid nog niet mogelijk is. Daarom bundelen we de krachten en expertise vanuit de bevoegdheden Sociale Economie, Werk en Welzijn en Volksgezondheid om personen die omwille van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale problemen niet, nog niet of niet meer betaald aan de slag kunnen optimaal te ondersteunen in hun participatie in de samenleving via werk- en zorgtrajecten. We bekijken samen met deze domeinen hoe we het aanbod binnen het geïntegreerde beleidskader rond de werk- en zorgtrajecten verder kunnen verbeteren en stroomlijnen en passen de regelgeving indien nodig aan. Het aanbod van de werk- en zorgtrajecten staat open voor alle personen op beroepsactieve leeftijd, we houden bij de uitvoering rekening met de rechten en plichten verbonden aan hun statuut. Vanuit de bevoegdheid Sociale Economie zetten we in op de arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie. We benutten de expertise van maatwerkbedrijven om deelnemers, die VDAB toeleidt, optimaal te ondersteunen. Ze ondervinden binnen de arbeidsmatige activiteiten de latente functies van arbeid (zingeving, structuur,...) en ontwikkelen er arbeidsattitudes en -competenties. Voor mij zijn uitstroomkansen naar werk vanuit deze trajecten cruciaal. Via de opvolging door VDAB waken we over de uitstroom vanuit arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie naar betaald werk."

Uit de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2024-2029 (p.58):

"3.1.7. OD: We stroomlijnen het aanbod aan werk-zorgtrajecten

Heel wat mensen willen een job op de arbeidsmarkt, maar slagen er niet in om betaald aan de slag te gaan door complexe gezondheids- en/of welzijnsproblematieken. Om deze meest kwetsbare mensen op een zinvolle manier te laten participeren aan de samenleving is specifieke begeleiding noodzakelijk. Deze begeleiding vraagt een gerichte expertise die de reguliere opdrachten van de domeinen Sociale Economie, Werk en Zorg overstijgt. We bekijken samen met deze domeinen hoe we het aanbod binnen het

geïntegreerde beleidskader rond de werk- en zorgtrajecten verder kunnen verbeteren en stroomlijnen en passen de regelgeving indien nodig aan.”

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd onderworpen aan:

- het taal- en wetgevingsadvies nr. 2026/53 van 9 maart 2026;
- het advies van de inspectie van financiën van 4 maart 2026.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het decreet van 8 juli 2022 houdende de werk- en zorgtrajecten voorziet in een aanbod voor personen die niet, niet meer of nog niet betaald aan het werk kunnen omwille van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale problemen. Het is de decretale basis voor volgende types van dienstverlening: activeringstrajecten als voorbereiding op betaald werk, arbeidsmatige activiteiten op een continuüm van participatie naar activering en onthaaltrajecten via het Geïntegreerd Breed Onthaal om onderbescherming tegen te gaan. Dit regelgevend kader bouwt verder op het decreet van 25 april 2014. Jaarlijks rapporteren we aan de Vlaamse Regering over de werking van de werk- en zorgtrajecten.

Om de regelgeving verder te optimaliseren, worden een aantal – vooral technische - wijzigingen voorgesteld aan het decreet van 8 juli 2022. De doelstelling van het decreet en de achterliggende principes blijven daarbij ongewijzigd. Met de werk- en zorgtrajecten bundelen we de expertise vanuit de bevoegdheden sociale economie, werk en zorg om personen die omwille van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale problemen niet, nog niet of niet meer betaald aan de slag kunnen optimaal te ondersteunen in hun participatie in de samenleving, indien mogelijk op de arbeidsmarkt.

De wijzigingen betreffen de aanpassing of toevoeging van een aantal definities omdat deze momenteel ontbreken of onvolledig zijn.

Daarnaast wordt de samenstelling van een samenwerkingsverband Zorg gewijzigd. Op basis van de huidige regelgeving kan een samenwerkingsverband Zorg enkel bestaan uit drie welzijns- en zorgvoorzieningen, waarbij het moet gaan over drie specifieke types van voorzieningen met elk hun specifieke expertise. De voorliggende wijziging maakt het mogelijk dat een samenwerkingsverband Zorg uit meer dan drie welzijns- en zorgvoorzieningen bestaat. Het opzet van de regelgeving blijft daarbij ongewijzigd: de drie specifieke types van voorzieningen, met elk hun specifieke expertise, moeten er nog steeds zijn, maar de wijziging van de regelgeving maakt het mogelijk dat een samenwerkingsverband Zorg ook kan bestaan uit meer dan één welzijns- en zorgvoorziening van elk van deze drie specifieke types. Door deze wijziging kan de gebiedsdekkendheid van de dienstverlening over heel Vlaanderen beter gegarandeerd worden. Bij de mandatering bewaken we de samenstelling van de samenwerkingsverbanden Zorg om de samenwerking en uitwisseling van informatie te garanderen.

In een activeringstraject voegen we de opdracht van de opstart van begeleidings-, opleidings- en bemiddelingsacties toe aan de begeleiding naar en op een werkvloer. Op deze manier voorzien we een vlottere aansluiting voor deelnemers die klaar zijn om stappen naar een betaalde tewerkstelling

te zetten. We verduidelijken de mandaatvoorwaarden voor de netwerkcoördinator om de administratieve belasting van de procedure te verlichten.

Tot slot worden er beperkte aanpassingen gedaan aan de uitwisseling en verwerking van persoonsgegevens: het doel van de gegevensverwerking wordt uitgebreid zodat het in de jaarlijkse rapportering aan de Vlaamse Regering kan opgenomen worden en de reden van stopzetting van de arbeidsmatige activiteiten wordt toegevoegd als persoonsgegeven dat voor deze doelstelling verwerkt wordt. Dit biedt relevante informatie in functie van beleidsvoorbereiding en -afstemming.

De inhoudelijke aanpassingen aan het regelgevend kader moeten zorgen voor een verdere optimalisatie van het aanbod werk- en zorgtrajecten aan de doelgroep. De aanpassingen zijn beperkt en hebben geen impact op de continuïteit van het aanbod. Tot en met 30 juni 2028 kunnen werkzoekenden met cognitieve, medische, psychische, psychiatrische en sociale belemmeringen toegeleid worden naar de huidige gemandateerde casemanagers en netwerkcoördinatoren met dienstverleners. Ook voor arbeidsmatige activiteiten blijft het aanbod beschikbaar. De beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd kan wel een impact hebben op de bereidheid van personen om aan werk- en zorgtrajecten deel te (blijven) nemen. Naast de toeleiding vanuit VDAB voorziet de huidige regelgeving reeds toeleiding vanuit andere instanties zoals OCMW's, RIZIV, FOD Sociale Zekerheid. Deze toeleiding van personen zal verder opgevolgd en gestimuleerd worden. Ook in functie van de uitvoering van de conceptnota 'Vlottere en betere indicering en toeleiding naar de Sociale Economie' (VR 2025 1807 MED.0300/1BIS), waarin arbeidsmatige activiteiten ook een plaats hebben, bekijken we eventuele aanpassingen aan het toekomstige uitvoeringsbesluit.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor een toelichting bij de artikelen verwijzen we naar de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Op 17 december 2021 gaf de Inspectie van Financiën een positief advies voor het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten. De voorgestelde wijzigingen aan dit decreet hebben geen budgettaire impact. Op 4 maart 2024 bevestigde de Inspectie van Financiën dat de voorgestelde wijzigingen geen budgettaire impact hebben. Met toepassing van artikel 31 §2 2° van het BVR VCO is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist.

B. ESR-TOETS

Het voorliggend voorontwerp van decreet heeft geen impact op ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De voorliggende wijzigingen hebben geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De voorgestelde wijzigingen hebben een mogelijke maar beperkte impact op lokale besturen. Door de voorliggende wijziging in de samenstelling van de samenwerkingsverbanden Zorg, is het mogelijk dat meer dan één OCMW deel zal uitmaken van een samenwerkingsverband Zorg in een bepaalde werk- en zorgregio.

4. VERDER TRAJECT

Na de beslissing van de Vlaamse Regering zullen we dit voorontwerp van decreet voorleggen voor advies aan de sociale partners (SERV), de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de Vlaamse advies- en participatieraad van personen met een handicap 'Niet Over Ons Zonder Ons' (NOOZO) en de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC). In het geval dat voornoemde adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing van de door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst, zal deze in een volgende fase ter advies worden voorgelegd aan de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse artikelen van het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten en de bijhorende memorie van toelichting;

2° de Vlaamse minister van Sociale Economie

2.1. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de SERV, de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en NOOZO met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen;

2.2. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Vlaamse Toezichtcommissie met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen;

2.3. te machtigen te beoordelen of voornoemde adviezen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;

2.4. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en
Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ